

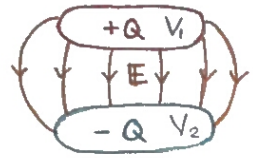
Föreläsning 1/11-13

Kapacitans 3.10 (ej 3.10.2, 3.10.3)

Definition kapacitans: $C = \frac{Q}{V}$, C är oberoende av Q och V , ty de är linjärt beroende.

Definitionen ok för ensam ledare. $V_\infty = 0$

Kondensator

Beräkna C

- 1- Placera $\pm Q$ på ledarna
- 2- Beräkna E från Q
- 3- Beräkna $V_{12} = V_1 - V_2 = \int_1^2 E \cdot dl$
- 4- $C = Q/V_{12}$

Metod 2

- 1- Ge ledarna potential V_1 och V_2
- 2- Finn $V(R)$
- 3- Beräkna $E = -\nabla V$
- 4- Beräkna $Q_1 = \oint_S \epsilon_0 E \cdot dS$
- 5- $C = Q_1 / (V_1 - V_2)$
(se exempel 3.17 hemma)

Elektrostatisk energi 3.11

- ① $W_1 = Q_1 \cdot 0$
- ② $W_2 = Q_2 \cdot \frac{Q_1}{4\pi\epsilon_0 R_{21}}$
- ③ $W_3 = Q_3 \cdot \left(\frac{Q_1}{4\pi\epsilon_0 R_{31}} + \frac{Q_2}{4\pi\epsilon_0 R_{32}} \right)$
- ⋮
- ④ $W_n = Q_n \cdot \left(\frac{Q_1}{4\pi\epsilon_0 R_{n1}} + \dots + \frac{Q_{n-1}}{4\pi\epsilon_0 R_{n,n-1}} \right)$

Har utgått från $W_{mek} = q(V(P_2) - V(P_1))$ och har satt vår ref. pkt i ∞
 $\Rightarrow W_{mek} = q \cdot V$

Total energi: $W_e = \sum_{k=1}^n W_k$

Böjja med Q_n

- $$W'_n = Q_n \cdot 0$$
- $$W'_{n-1} = Q_{n-1} \left(\frac{Q_n}{4\pi\epsilon_0 R_{n-1,n}} \right)$$
- $$\vdots$$
- $$W'_1 = Q_1 \left(\frac{Q_n}{4\pi\epsilon_0 R_{1n}} + \frac{Q_{n-1}}{4\pi\epsilon_0 R_{1,n-1}} + \dots + \right)$$

Beräkna $2W_e = \sum_{k=1}^n (W_k + W'_k) = \left\{ \begin{array}{l} \text{har nu att alla termer i} \\ \text{summan är lika stora} \end{array} \right\} =$

$$= Q_1 V_1 + Q_2 V_2 + Q_3 V_3 + \dots + Q_n V_n \Rightarrow W_e = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^n Q_k V_k$$

Generalisera:

$$V_k \rightarrow V(R)$$

$$Q_k \rightarrow \rho(R) dV$$

(se exempel 3.24 hemma)

$$\Rightarrow W_e = \frac{1}{2} \int_{V'} V(R) \rho(R) dV'$$

Alternativ form på energin:

$$W_e = \frac{1}{2} \int_{V'} V(R) \rho(R) dV' = \frac{1}{2} \int_{V'} V(\nabla \cdot \mathbf{D}) dV' = \left\{ \nabla \cdot (V\mathbf{D}) = \nabla \cdot (V\mathbf{D}) = V \cdot (\nabla \cdot \mathbf{D}) + \mathbf{D} \cdot \nabla V \right\} =$$

$$= \frac{1}{2} \int_{V'} (\nabla \cdot (V\mathbf{D}) - \mathbf{D} \cdot \nabla V) dV' = \frac{1}{2} \int_{S'} V\mathbf{D} \cdot d\mathbf{S} + \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{D} \cdot \mathbf{E} dV'$$

$\rightarrow 0 \text{ då } R \rightarrow \infty$
t.ex. $V \approx 1/R, \mathbf{D} \approx 1/R^2$
 $d\mathbf{S} \approx R^2$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \int_{V'} V(R) \rho(R) dV' = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{D} \cdot \mathbf{E} dV'$$

Energimetoder för kraftberäkning 3.11.2

Coulomb's lag bra med fåtal laddningar

Istället kan vi relatera ändringar i elektrostatisk energi till kraft.

- ① system av kroppar med fix laddning
- ② system av ledande kroppar med fix potential.

- ① $dW = \mathbf{F}_a \cdot d\mathbf{l}$ Mek. arbete utfört av systemet.

se ex. 3.26
hemma.

$$dW = -dW_e = \mathbf{F}_a \cdot d\mathbf{l}$$

Förändring i elektrisk energi:

$$\text{från } W_e = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^n Q_k V_k \quad \text{till} \quad W_e = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^n Q_k (V_k + dV_k) \quad \text{fix laddning.}$$

$$\text{ekv. 2.8.8} \quad dW_e = \nabla W_e \cdot d\mathbf{l}$$

$$\Rightarrow -\nabla W_e \cdot d\mathbf{l} = \mathbf{F}_a \cdot d\mathbf{l} \Rightarrow \mathbf{F}_a = -\nabla W_e \quad \text{t.ex. } (F_a)_x = -\frac{\partial W_e}{\partial x}$$